

SUOMEN PALOPÄÄLLYSTÖLIITTO

FINLANDS BRANDBEFÄLSFÖRBUND

PSR
PALOSUOJELURAHASTO

LAU
REA

AMMATTIKORKEAKOULU
University of Applied Sciences

Pelastustoiminnan valmiuden turvaaminen hybridiuhissa -hanke
Yhteistyön kehittämisen prosessi versio 1.4, 24.2.2026

Yhteistyömallin prosessi

Prosessissa määritellään eri toimijoiden kanssa,
yhteistoiminnan tarpeita ja menetelmiä

Vaiheet

1. vaihe:

Määrittele mitkä yhteistyötahot osallistuvat alla oleviin kohtiin ja mitä yhteistyöltä odotetaan?

- Pelastuslaitosten kesken oleva yhteistyö esim. (YTA tilannekeskukset jne.)
- Keiden pelastuslaitoksen ulkopuolisten toimijoiden kanssa yhteistyötä tehdään esim. moniviranomaisyhteistyö?
- Mitkä hyvinvointialueen sisäiset, mutta pelastuslaitoksen ulkopuoliset toimijat toimivat yhteistyössä

2. vaihe:

Mitä tietoa / missä muodossa tarvitaan yhteisvaikutusten havaitsemiseen?

Milloin ja miten usein yhteyttä ja yhteistyötä ylläpidetään?

Miten sovitaan yhteistyötiheyden tiivistämisestä tai harventaminen? (Eli tilannekuvassa ilmenneiden muutosten mukainen tason nosto)

3. vaihe:

Millä menetelmillä tietoa jaetaan?

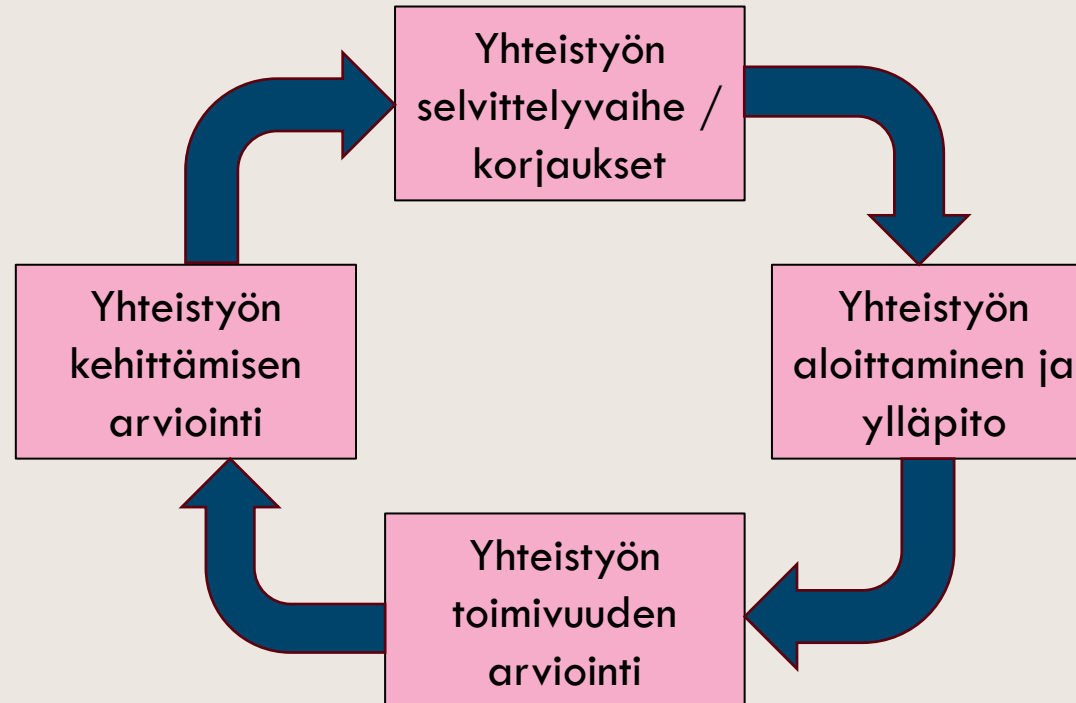
- Pelastuslaitosten kesken oleva yhteistyö
- Pelastuslaitoksen ulkopuolisten toimijoiden kanssa
- Hyvinvointialueen sisäiset, mutta pelastuslaitoksen ulkopuoliset toimijat

4. vaihe:

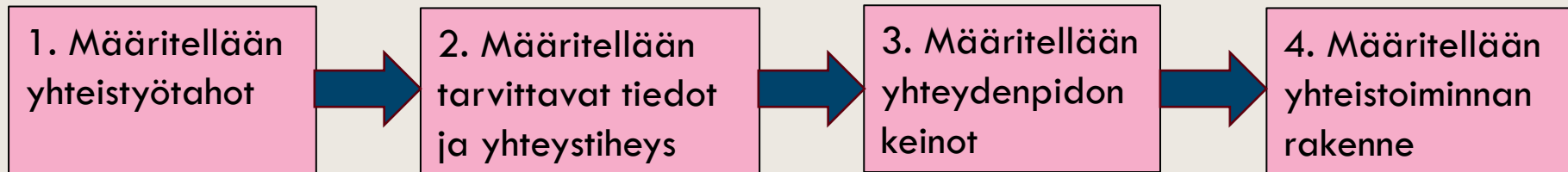
Mitä yhteistyötilanteen rakenteeseen kuuluu? Eroaako toiminnan vaateet, riippuen keiden kanssa toimitaan? Jos eroaa, niin määrittele erot?

- Yhteyskutsumenettely
- Yhteistyökäytännöt, valmis runko
- Yhteistyötilanteen vaatimukset (etäyhteys, lähitapaaminen, puhelu, TUVE)

Yhteistyömallin prosessi

Yhteistyön selvittelyvaiheen prosessi

Yhteistyön selvittelyvaiheen prosessi

1. Määritellään yhteistyötahot

- Pelastuslaitosten kesken oleva yhteistyö esim. (YTA tilannekeskukset jne.)

- Viereiset pelastuslaitokset
- Saman yhteistyöalueen (YTA) pelastuslaitokset
- Erikoisosaajat – eli tarvittavasta aiheesta enemmän kokemusta omaavat pelastuslaitokset.
- Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto
- Pelastustoimen valtakunnallinen taso (SM PEO)

2. Määritellään tarvittavat tiedot ja yhteystiheys

- Mitä tietoa / missä muodossa tarvitaan yhteisvaikutusten havaitsemiseen?
- Milloin ja miten usein yhteyttä ja yhteistyötä ylläpidetään?
- Miten sovitaan yhteistyötiheyden tiivistämisestä tai harventamisesta?

- Millä menetelmillä tietoa jaetaan?
- Miten tietoa voisi jakaa?
- Huomioita menetelmiin...

3. Määritellään yhteydenpidon keinot

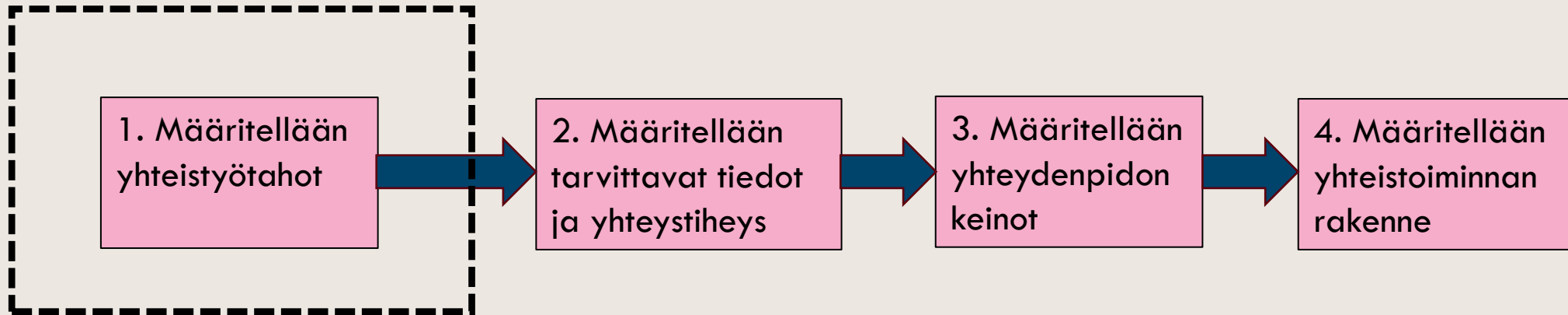
4. Määritellään yhteistoiminnan rakenne

- Mitä yhteistyötilanteen rakenteeseen kuuluu?
- Eroaako toiminnan vaateet, riippuen keiden kanssa toimitaan? Jos eroaa, niin määrittele erot?
- Yhteistyökäytännöt
- Huomioita

Lopputuloksena:

- Kaikille yhteistoimijoille oma rakenne, mallien mukaan
- Yhdistävistä tekijöistä laaditaan yleismalli

Yhteistyön selvittelyvaiheen prosessi

1. Määritellään yhteistyötahot

- Pelastuslaitosten kesken oleva yhteistyö esim. (YTA tilannekeskukset jne.)

- Viereiset pelastuslaitokset (esimerkkinä)
- Saman yhteistyöalueen (YTA) pelastuslaitokset
- Erikoisosajaat – eli tarvittavasta aiheesta enemmän kokemusta omaavat pelastuslaitokset.
- Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto
- Pelastustoimen valtakunnallinen taso (SM PEO)

- Pelastuslaitoksen ulkopuoliset toimijat

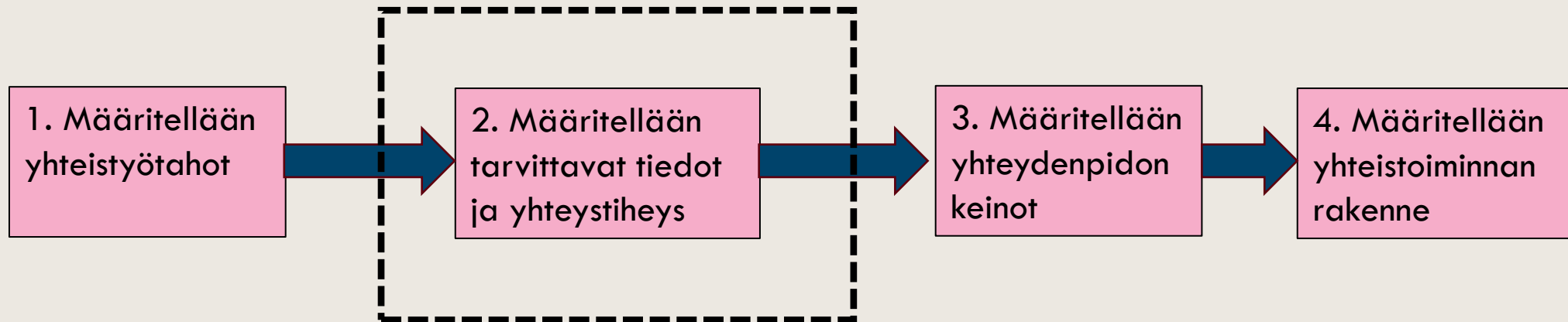
- YTA-TIKE
- Hyvinvointialue (SOTEPE-toimiala) (SOTE-TIKE)
- Kaupungit ja kunnat (talous, kaavoitus, ympäristö...)
- Poliisi (paikallinen, KRP, SUPO), Raja, tullit...
- Puolustusvoimat
- Hätäkeskuslaitos
- AVI
- Valtioneuvoston kanslian tilannekeskus
- STUK
- ELY
- Kyberturvallisuuskeskus
- Huoltovarmuuskeskus
- Kuntaliitto
- Ilmatieteenlaitos

- Hyvinvointialueen tai kaupungin sisäiset, mutta pelastuslaitoksen ulkopuoliset toimijat

- Kaupunki tai kunta eri toimijoinen
- Sairaanhoidopiiri tai vastaava
- Yritykset (teknisen alustan tarjoajat, tavarantoimittajat, alihankkijat, siivous, huolto...)
- Kolmas sektori

2. Määritellään tarvittavat tiedot ja yhteystiheys

Yhteistyön selvittelyvaiheen prosessi

Esim. Viereiset pelastuslaitokset

2. Määritellään tarvittavat tiedot ja yhteystiheys

• Mitä tietoa / missä muodossa tarvitaan yhteisvaikutusten havaitsemiseen?

- Tilannekuvan ylläpitäminen ja luominen
- Datan kerääminen ja analysointi
- Kerättävän tietoaineiston tulkittavuus
- Tiedonjakaminen
- Tilannetietoisuus
- Tarvittavien sidosryhmien ja tietolähteiden tunnistaminen

- Yhteyden ja yhteistyön ylläpitäminen on jatkuva prosessi.
- Yhteyden ja yhteistyön ylläpitoa tiivistetään tunnistettujen uhkaskenaarioiden mukaisesti.

Esim. Hyvinvointialueen Turva kokoontuu normaalioloissa kerran kuukaudessa. Kuitenkin esimerkiksi korona-tilanteen alkaessa kokousväli muutettiin useisiin kertoihin viikossa.

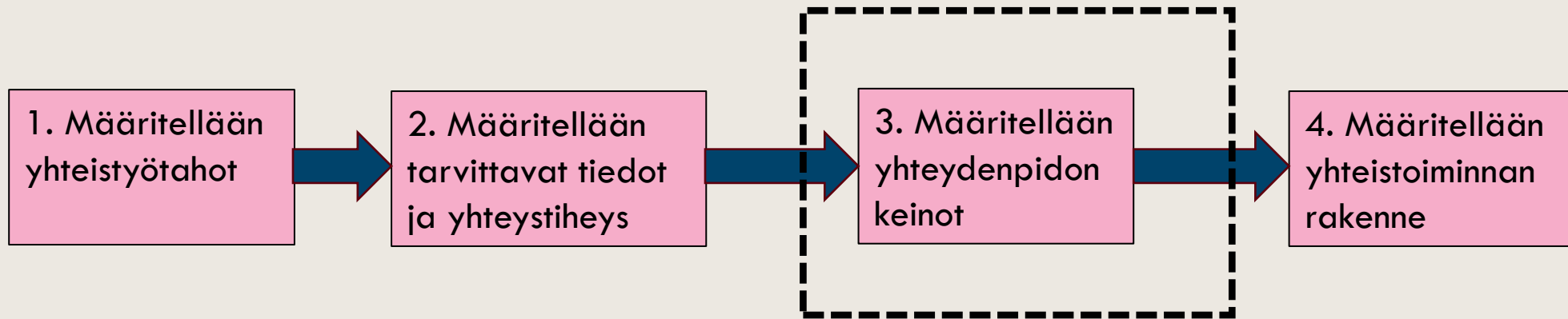
• Milloin ja miten usein yhteyttä ja yhteistyötä ylläpidetään

• Miten sovitaan yhteistyötiheyden tiivistämisestä tai harventamisesta?

- Tilannekuvassa tapahtuvien muutosten ja/tai kriittisiksi tunnistettujen havaintojen perusteella tehtävä päätös.
- Tiedonvaihdon vaikutukset tilannekuvaan otettava huomioon.
- Tehokas tiedonvaihto -> tarkempi tilannekuva.

3. Määritellään yhteydenpidon keinot

Yhteistyön selvittelyvaiheen prosessi

Esim. Viereiset pelastuslaitokset

3. Määritellään yhteydenpidon keinot

• Millä menetelmillä tietoa jaetaan?

• Miten tietoa voisi jakaa?

Pelastuslaitokset:

- Puhelu, määrittele numerot, ja tehtävänimikkeet
- Sähköposti
- Yhteinen järjestelmä?
- YT-alueiden valtakunnalliseen tilannekuvaan pitäisi sisällyttää hybridivaikuttaminen ja häiriötekijät. Valtakunnallisen tiedon pitää tulla takaisin pelastuslaitoksille, jotta ilmiöihin voisi varautua paikallisella tasolla

Pelastuslaitoksen ulkopuoliset toimijat:

- Viranomaisten yhteisiä keskustelutilaisuuksia, vain viranomaisille.
- Kyberturvallisuuskeskuksen ISAC: pelastuslaitosten tulisi olla edustettuna vastaavissa verkostoissa esimerkiksi yhteistyöalueiden kautta.

Hyvinvointialueen sisäinen:

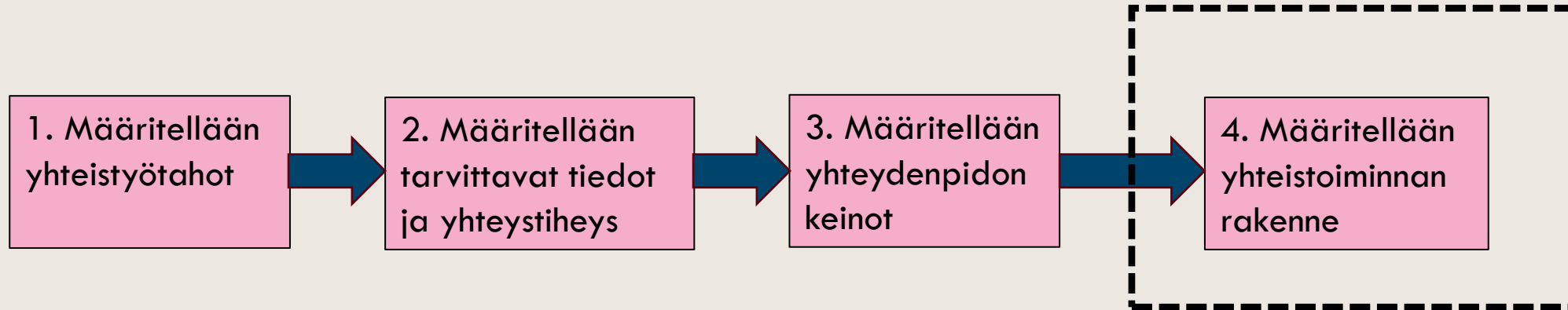
- Hyvinvointialueella tulisi luoda järjestelmä ja käytännöt tiedon jakamiseen. Yhteyshenkilöt ja organisaation sisäinen tiedonvaihto avainasemassa.
- Hyvinvointialueen intranet esimerkiksi ei sovellu tiedonvaihtoon.
- Valmista kansallista toimintamallia voisi soveltaa myös hyvinvointialueen sisäisesti

Huomioita menetelmiin

- Hybridivaikuttamisen ymmärrys ja koulutus koko henkilöstölle/turvallisuuden kanssa toimiville on tärkeää.
- Havainnot voivat tehdä "kaikki". Analysointia tekee tarkemmin rajattu ryhmä.
- Hyvinvointialueen turva - mukana alueen viranomaiset, kunnat, energia ja sähkölaitokset eli ns. kriittisen varmuuden toimijat. Esimerkki kanavasta, jossa voitaisiin käsitellä myös hybridivaikuttamisen teemoja.
- Tärkeää ymmärtää ja tietää mikä on kriittistä tietoa esimerkiksi pelastuslaitoksen näkökulmasta.

4. Määritellään yhteistoiminnan rakenne

Yhteistyön selvittelyvaiheen prosessi

Esim: Viereiset pelastuslaitokset

4. Määritellään yhteistoiminnan rakenne

- Mitä yhteistyötilanteen rakenteeseen kuuluu?

- Tapahtuman kuvaus: mitä, missä, milloin, kenelle?
- Toimijaosapuolet, jotka vastaavat tilanteeseen (tilanteen johto, tiedon kulku)
  - Esim. vaikuttaako tapahtuma sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin
  - Mahdolliset uhrit ja vaikutukset toimintaan
  - Keneen uhka/tilanne kohdistuu välillisesti
- Viestintä
  - Kenellä vastuu viestiä mistäkin?
  - Ulkoinen ja sisäinen viestintä
- Tilannekuvan rakennus
  - Kenellä kokonaistilannekuva?
  - Mistä tilannekuva rakentuu?
  - Erillisten havaintojen yhdistäminen
- Yhteydet, infra

• Yhteistyökäytännöt

- Toiminnan vaateet eroavat mm. yhteistyöosapuolien perusteella.
  - Toiminnan laajuus
  - Toimijoiden määrä
  - Toiminnan tasot
  - Esim. viranomaiset vs. yksityiset toimijat vs. kolmas sektori
- Tiettyjen yhteistyötahojen kanssa kommunikoinnissa käytetään eri yhteyksiä, esim. käytössä olevien järjestelmien mukaan.

- Eroaako toiminnan vaateet, riippuen keiden kanssa toimitaan? Jos eroaa, niin määrittele erot?

- Yhteyskutsumenettely → olemassa olevat käytänteet, tilanteen johto
- Yhteistyökäytännöt, valmis runko → vaihtelevat yhteistyötahon mukaan, olemassa olevat käytänteet
- Yhteistyötilanteen vaatimukset (etäyhteys, lähitapaaminen, puhelu, TUVE) → vaihtelee tilanteen, yhteistyötahon ja saatavilla olevien yhteyksien mukaan

Aloitetaan alusta seuraavan yhteistoimijan kanssa
1. Määritellään yhteistyötaho

1. Määritellään yhteistyötahot

- Pelastuslaitosten kesken oleva yhteistyö esim. (YTA tilannekeskukset jne.)

- Viereiset pelastuslaitokset (esimerkkinä)
- Saman yhteistyöalueen (YTA) pelastuslaitokset
- Erikoisosajaat – eli tarvittavasta aiheesta enemmän kokemusta omaavat pelastuslaitokset.
- Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto
- Pelastustoimen valtakunnallinen taso (SM PEO)

- Pelastuslaitoksen ulkopuoliset toimijat

- YTA-TIKE
- Hyvinvointialue (SOTEPE-toimiala) (SOTE-TIKE)
- Kaupungit ja kunnat (talous, kaavoitus, ympäristö...)
- Poliisi (paikallinen, KRP, SUPO), Raja, tullit...
- Puolustusvoimat
- Häätokeskuslaitos
- AVI
- Valtioneuvoston kanslian tilannekeskus
- STUK
- ELY
- Kyberturvallisuuskeskus
- Huoltovarmuuskeskus
- Kuntaliitto
- Ilmatieteenlaitos

- Hyvinvointialueen tai kaupungin sisäiset, mutta pelastuslaitoksen ulkopuoliset toimijat

- Kaupunki tai kunta eri toimijoinen
- Sairaanhoidopiiri tai vastaava
- Yritykset (teknisen alustan tarjoajat, tavarantoimittajat, alihankkijat, siivous, huolto...)
- Kolmas sektori

2. Määritellään tarvittavat tiedot ja yhteystiheys

Yhteistyön selvittelyvaiheen prosessi

Lopputuloksena:

- **Kaikille yhteistoimijoille oma yhteistyörakenne, mallien mukaan**
- **Yhdistävistä tekijöistä laaditaan yleismalli**

Huomioita

- Yhteistyötä pyritään tekemään syvemmin niiden toimijoiden kanssa, joiden kanssa siitä on enemmän hyötyä kuin vaivaa. Lähimmät laitokset korostuvat – yhteistyöltä odotetaan molemminpuolista hyötyä ja arjen sujuvoittamista.
- Mukana käytännössä viranomaistahot, joiden kanssa tehtävä yhteistyö on määritelty laissa. → Yhteistyöltä odotetaan lakitehtävien täyttymistä, haaveena on molemminpuolinen hyöty ja sujuva arki.
- Vapaaehtoista yhteistyötä tehdään tarpeen mukaan. Yhteistyöltä odotetaan hyötyä ja arjen sujuvoittamista.
- Ilman monen eri tahon kanssa tehtävää jatkuvaa ja/tai tehtäväkohtaista yhteistyötä omien tehtävien täyttäminen on haasteellista.

Huomioita

- Tietoliikenneyhteydet ovat kriittisiä ja varajärjestelyt ovat haastavia
  - Liittyy niin ulkoiseen kuin sisäiseen viestintään
- Henkilöstön kontaktointi voi osoittautua hankalaksi
- Ei-päivystävien tahojen mukaan ottaminen
- Lapissa etenkin pitkät etäisyydet haastavat yhteydenpidossa. Täytyy harkita tarkkaa, milloin tahoja pyydetään kokoontumaan kasvokkain.
- Valtorin TLIV videoneuvottelupalvelu mahdollistaa ei-TUVE käyttäjien osallistamisen. Teams on kuitenkin edelleen vahvoilla esim. kolmannen sektorin ja elinkeinoelämän kanssa työskennellessä.